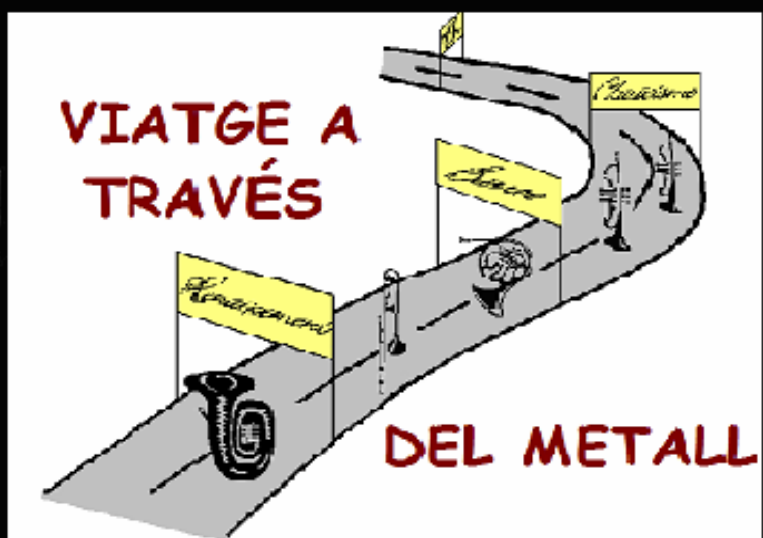

GUIA DIDÀCTICA DE L'AUDICIÓ

Fitxa artística

Intèrprets: Barna Brass Quintet.

Música: Arxiu de Barna Brass.

Durada: 45 minuts.

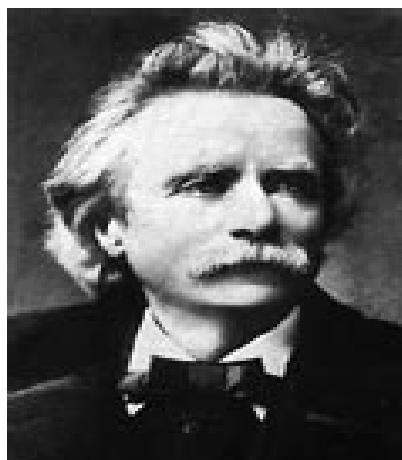
Presentador: Toni Chelvi.

Destinada: Secundària.

Presentació de l'audició

Us imagineu un viatge pel temps amb les sonoritats dels instruments de vent-metall?

En aquesta audició podrem gaudir de la música dels diferents estils artístics on el presentador farà un breu resum de les característiques més importants, des de l'edat mitjana fins la música avanguardista del segle XX.

Edvar Grieg (1843-1907)

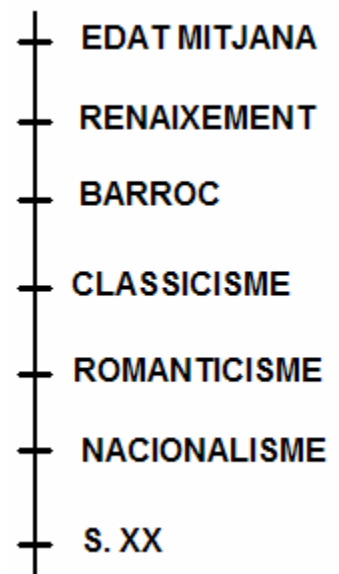

Objectius d'aprenentatge

- Situar cronològicament els compositors més representatius dels estils musicals.
- Distingir, per mitjà de l'audició, els estils i les estètiques de la història de la música.
- Relacionar l'obra musical amb el compositor que l'ha creada i amb la societat que reflecteix.
- Valorar la interpretació i la recepció de música en directe.

Resum de l'audició

Les fanfares eren tocs d'instruments de metall de l'edat mitjana per donar la benvinguda a les autoritats reials i és així com comença la nostra audició. Tot seguit el presentador explica les característiques de la música del renaixement on la música instrumental la trobem als palaus, així doncs el quintet interpretarà una dansa de l'època portant a l'oient a una festa reial. La següent parada serà el barroc i s'explicarà termes com el cànon, la policolaritat, el baix continu etc. En aquesta interpretació el quintet canvia la seva formació per envoltar la sala i crear un efecte estereofònic amb el cànon de Pachelbel. Aquest viatge continua pel classicisme, romanticisme fins arribar al segle XX on l'espectador se sent més identificat per una música més familiar i més aprop de la societat en la que viu.

Material Didàctic

Hem pensant que a partir d'aquesta audició es poden treballar continguts com:

- Identificació de les característiques estilístiques bàsiques del fragment escoltat que es permetin incloure'l en una estètica determinada i en un marc cronològic concret.
- Reconstrucció mental de l'estructura de l'obra escoltada i plasmació de forma escrita i oral.
- Aplicació de l'anàlisi a fragments escoltats a l'audició.
- Recerca i consulta correcta de bibliografia útil per a l'ampliació de coneixements sobre les obres musicals treballades.

* Partint d'aquests continguts us facilitem informació dels estils musicals i fitxes per poder treballar a la classe, us deixem la llibertat de triar la més adequada depenent dels coneixements i l'edat del vostre alumnat.

Els estils musicals

-Rècordem: en aquesta audició es treballarà per ordre cronològic la història de la música des de l'edat mitjana fins el segle XX. Paral·lelament, l'alumne escoltarà exemples més propers a ell/a que tenen unes característiques semblants.

-Explicació del comentarista:

L'Edat Mitjana: El fet més rellevant de l'Edat Mitjana es l'aparició de la polifonia just a la meitat d'aquest llarg període que abraça deu segles (del V fins a final del XIV). No és d'estranyar que un esdeveniment semblant s'hagi produït en aquest moment històric si considerem la importància que aleshores tenia la vida en comunitat: a les confraries i als monestirs. Pensem també en les peregrinacions i les croades. El fet de cantar en grup persones de diferents tessitures, provoca el cant en octaves o cinquenes, origen de la primera polifonia del romànic. Un altre fet destacable de l'Edat mitjana serà l'invenció de sistemes de notació musical, que fixaran la música en forma de partitura.

Paul Dukas

Renaixement: El Renaixement és un període històric curt si el comparem amb l'Edat Mitjana, però ple de canvis ideològics, socials, culturals, artístics i musicals. D'una concepció del món teocèntrica es passa a una visió més antropocèntrica (humanisme), no vol dir pas que el sentiment religiós desaparegui sinó que a les ciutats, universitats, palaus dels nobles i burgesos es va formant una nova societat. La música instrumental agafa una embranzida que no havia tingut a l'Edat Mitjana per el perfeccionament dels instruments, els nobles mecenes volen saber tocar algun instrument per ser un bon cortesà i la invenció de la impremta musical. La dansa fou un requisit imprescindible per a ser un bon cortesà. A les corts existia la figura del mestre de dansa que ensenyava i guiava les danses a les festes de palau.

William Byrd

Barroc: La successió d'estils en la Història és semblant a la de les medes en el vestir i a la llei del pèndol, ambdues van sovint d'un extrem a l'altre; així quant neix un nou estil, sol tenir uns trets característics oposats als de l'estil anterior. Si el Renaixement fou un estil clàssic, de línia recta i llisa, auster, el barroc serà un estil sumptuós de línia corba i molt ornamentada. Molts autors donen com a data simbòlica de començament del barroc el 1600, any de l'estrena de la primera òpera escrita que ha arribat fins a nosaltres, l'Euridice, de J. Peri; i com a data d'acabament el 1750, any de la mort del compositor més important: J.S. Bach. El barroc és una de les èpoques més importants de la Història de la Música per la quantitat i qualitat del repertori creat, i també perquè el llenguatge musical i l'harmonia emprats pels compositors barrocs encara perduren en l'actualitat.

Johan Pachelbel

Classicisme : Com a resposta als excessos artístics de l'època barroca sorgeix el classicisme, que comprèn des de la segona meitat del segle XVIII fins a l'inici del segle XIX. Es torna la mirada als models grecollatins. La música, es caracteriza per la cerca de la bellesa en la proporció de la melodia, l'harmonia i l'equilibri formal. Aquets són els pilars d'un estil musical marcat pels tres grans mestres vienesos: Haydn, Mozart i Beethoven. L'òpera constitueix l'entreteniment musical preferit per l'aristocràcia i la burgesia. Això ho demostra el gran nombre de companyies i teatres que hi ha a l'època. Els compositors escriuen, bàsicament, per atendre els gustos refinats de la cort, però, a poc a poc, els llibrets introdueixen temes quotidians, més propers al públic burgués. Neix així un nou tipus d'òpera.

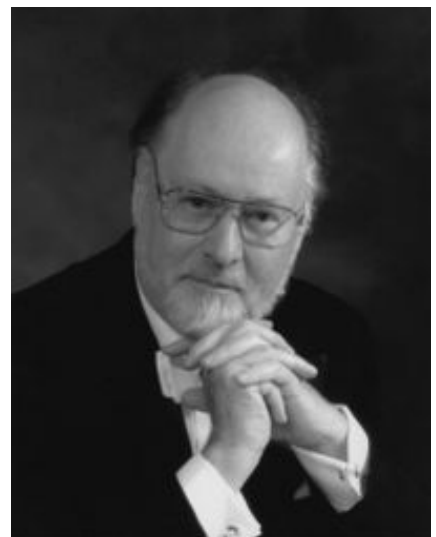
Wolfgang Amadeus Mozart

Romanticisme: La Revolució Francesa comporta un enorme canvi social a causa de la desaparició dels privilegis de l'aristocràcia. La llibertat i el triomf de l'individu marca la vida en el segle XIX. El Romanticisme expressa el món interior i la fantasia. Aquesta nova societat s'interessa pels seus orígens, els seus passats històrics, els seus mites i llegendes, i les seves cançons tradicionals. Això propicia el coneixement i l'apropament entre els pobles. Els compositors de cada país analitzen les seves senyes d'identitat i reivindiquen els valors culturals propis. Neix així el nacionalisme musical. D'altra banda, els compositors influenciats pel moviment pictòric impressionista en tradueixen les característiques principals al llenguatge musical. Juntament amb l'òpera, que encara és l'espectacle per antonomàsia, la música orquestral adquireix un nou protagonisme. Es produeixen influències mútues entre poetes, músics i pintors.

Jacques Offenbach

Segle XX: El segle XX es caracteritza per la rapidesa amb què se succeeixen els estils musicals i per la coexistència de diferents concepcions sobre la música. D'una banda, la música del s. XX és un bell art per a la distracció i el plaer; de l'altra, es converteix en un llenguatge per aconseguir impactar en l'oïent. Totes aquestes contradiccions són pròpies de les persones d'aquest temps, que es veuen sacsejades per dues guerres mundials. Durant el període d'entreguerres, la cultura és interdisciplinària. És molt habitual, principalment en el París dels anys vint i posteriorment a Viena, que pintors, músics, escriptors i escultors evolucionin junts en els moviments culturals. Des dels anys cinquanta, evoluciona l'anomenada música comercial, basada en el ritme i en la senzillesa melòdica, i associada a la joventut. Amb els nous recursos mediàtics (cinema, vídeo, laser disc, MiniDisc, etc.) es promouen diferents estils musicals. Reneix l'interès popular per l'òpera, les bandes sonores de les pel·lícules o la música autòctona, fet que permet conservar el folklore nacional. També es descobreix la música ètnica.

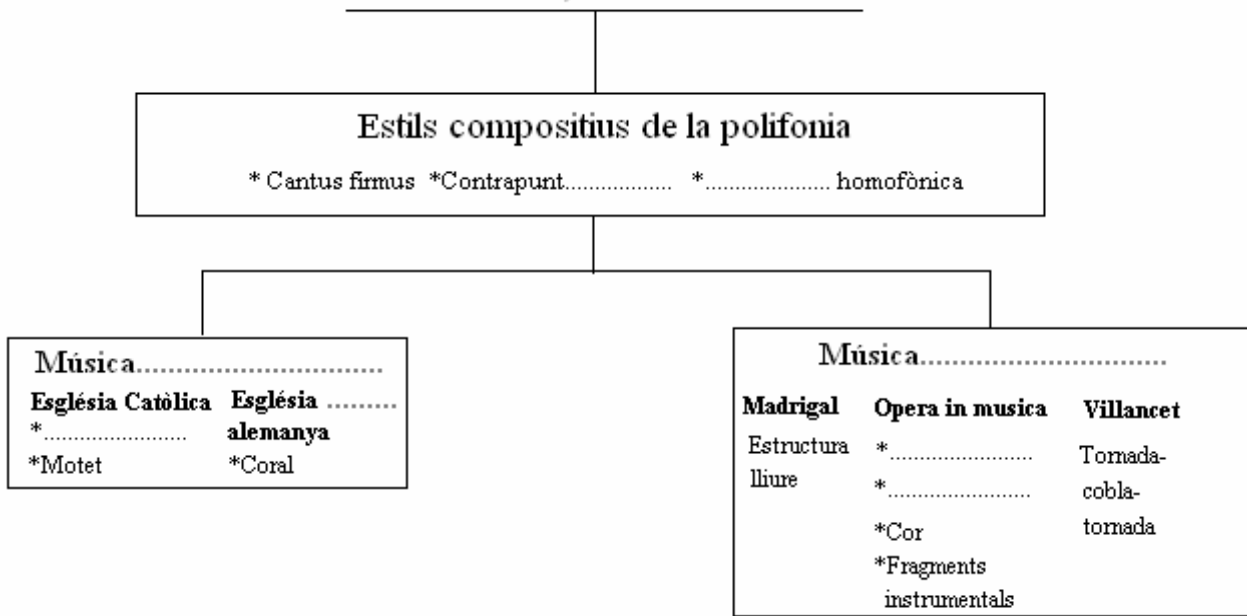

Jonh Williams

ACTIVITATS 2

- Completa l' esquema següent amb les paraules que t' oferim a continuació:
 Polifonia – Recitatiu – Vocal religiosa – XVI – Polifonia – Missa – Protestant – Imitatiu-
 Ària – Vocal profana.

Renaixement, s.XV-

ACTIVITATS 3

-Completa les paraules que falten en aquest resum de la música instrumental del Barroc.

En el Barroc, la música instrumental s'igualava en importància a la, neix la música pura. Les principals formes instrumentals són el, la *suite*, la sonata i la Els instruments més habituals en aquest període són el clavecí, el i l'òrgue. Les característiques més destacades de les formes instrumentals són els (d'intensitat, de tempo i de plans sonors), la utilització del baix, el regular amb una pulsació persistent i l'ús de molt ornamentades. Els compositors més destacats d'aquest període són a Alemanya JS. i G.F., a Itàlia, A.; a França R. Couperin, i a Espanya A. Soler. La fuga i l'estil Són recursos compositius utilitzats en el Barroc i en segles posteriors.

ACTIVITATS 4

-Relaciona els següents compositors amb l' estil musical adequat.

Compositor	Estil musical
Haendel	
Offenbach	
Gershwin	
Palestrina	
Pachelbel	
Haydn	
Schönberg	
Machaut	
Falla	
Vivaldi	

ACTIVITATS 5

-Assenyalta les afirmacions correctes amb una creu.

- En l'edat mitjana destaca la col·lecció de les Cantigas d'amor d'Alfons X el Savi
- El Renaixement és el període per excel·lència de la polifonia instrumental
- Tomàs Luis de Victoria va ser un compositor d'òperes.
- La policoralitat és un cant d'una sola coral que canta a diverses veus.
- En la música barroca, el ritme és regular, la melodia té ornaments i es practica la tècnica compositiva del baix continu.
- El classicisme musical comprèn aproximadament des del 1600 fins al 1750.
- El romanticisme expressa el món interior i la fantasia del compositor.
- La música electrònica és la manipulació del material sonor amb instruments acústics.

QÜESTIONARI

1. Digues els diferents estils musicals i posa cronològicament el segle?
2. Qui va ser Gregori I el Magne i com va influenciar en la música?
3. Cita tres danses del renaixement?
4. Completa la següent frase : L'òpera contribueix a la difusió de la música..... .
5. Escriu les característiques del classicisme musical.
6. Anomena cinc compositors i cinc obres seves del romanticisme.
7. Per què la majoria dels estils musicals del segle XX busca el trencament i la innovació respecte de tot el que hi havia anteriorment ?
8. Opinió personal de l'audició.

Fragments de música recomanats

- Fanfara per un gentil home de A. Copland
- Pavana-Gallarda de L. De Milà
- Dansa alta (Cançoner de Palau) de F. De la Torre
- Cànon en re major de J. Pachelbel
- Música aquàtica de G. F. Händel
- Minuet de L. Boccherini
- "Ària de la nit " - La Flauta Màgica de W.A. Mozart
- Simfonia nº 5 de L. Beethoven
- Així parlà Zarathustra de R. Strauss
- Gymnopedies de E. Satie
- My heart will go on de James Horner

**visita la nostra web per trobar més informació sobre les audicions:*

BARNABRASSQUINTET.COM